

Bilanční zpráva projektu

Hlavou dolů

čtrnáctidenní zážitkový pobyt pro mládež

Realizátor projektu: Statek, o. s.

Obsah

Obsah.....	2
Realizátor projektu	3
Historie a poslání projektu	4
Popis projektu	5
Hodnocení a výsledky	10
Statistika projektu	11
Závěry a doporučení	12

Realizátor projektu

Občanské sdružení Statek, o. s., bylo založeno v únoru roku 2008. Jeho zakládající členové mají mnohaleté (od r. 2001) zkušenosti s pořádáním akcí pro mládež pod záštitou pražské komunity Provincie bratří františkánů. Založení sdružení bylo přirozeným vývojovým krokem za účelem zjednodušení administrativy s organizováním akcí poté, kdy pozdější zakládající členové sdružení (manželé Mikešovi) zakoupili bývalý statek v Podještědí, který nyní slouží jako základna a sídlo sdružení Statek, o. s.

Kromě letních pobytů každoročně finančně podporovaných MČ Praha 1 se mezi nejúspěšnější akce řadí již tradiční outdoorové hry, které pořádáme o podzimních prázdninách, jako trilogie Soumrak bojovníků 2004 - 2006, Apocalypto 2007, Božská relikvie 2008, Uprchlík 2009, nebo série VRAH (Velká Říjnová Akční hra) od roku 2010.

Nově jsme na jaře 2011 zařadili zážitkově vzdělávací akci Člověk přírodě zaměřenou na ochranu životního prostředí, která bude mít na jaře 2012 pokračování.

Z dalších akcí je třeba jmenovat každoroční vánoční pobyty na statku spojené s přespáváním na sněhu a novoročním pochodem z Ještědu, letní putování, kurzy skalního lezení a brigády jako např. sázení stromků, úklid lesních skládek apod.

Své stálé místo mezi akcemi pořádanými sdružením již mají i deskohraní, pořádané v zimních měsících na Praze 1, a jarní kolovíkend, na kterém zdoláváme postupně česká pohoří. Tyto kratší a méně fyzicky náročné aktivity k nám přivádějí nové tváře, které např. neví co se sychravým víkendem v Praze.

Akcí pořádaných sdružením Statek, o. s., se v roce 2011 již zúčastnilo více než 220 mladých lidí vč. organizátorů.

Někteří naši členové se v současné době věnují charitativní činnosti na území Prahy 1 (především práci s lidmi bez přístřeší). Jedná se zejména o spolupráci s projektem Plamen poznání, jehož vedoucí je místopředsedkyně a spoluzakladatelka sdružení Statek, o. s., Denisa Mikešová.

Statek, o. s.,
Lesnovek 1
463 48 Všelibice
registrace Ministerstvem vnitra ČR pod č. j. VS/1-1/70 310/08 od 4. 2. 2008
IČ: 226 85 227

Více informací na www.statek.org

Historie a poslání projektu

Historie projektu

Projekt „Hlavou dolů“ je pokračováním řady úspěšných letních táborů, které členové organizace Statek, o. s., pořádali v předchozích letech ve spolupráci s Provincíí bratří františkánů. Historie těchto táborů začíná v roce 2001, kdy byl pořádán tábor bratrem Filipem Rathouským OFM, a někteří členové budoucího sdružení Statek, o. s., byli přizváni k jeho realizaci. Postupem času bylo vedení táborů a jejich organizace předána Zdeňkovi Mikešovi (současnému předsedovi sdružení Statek, o. s.), který tábory vedl nepřetržitě až do roku 2006. Od roku 2008, po založení sdružení, se vedení táborů ujala mladší generace organizátorů.

Poslání projektu

Domníváme se, že pro dospívající mladé lidi je velmi důležité mít možnost se vzájemně poznat. K tomu je společný čtrnáctidenní letní pobyt v přírodě ideálním prostředím. Snažíme se následně umožnit takto vzniklé vztahy upevňovat během celého roku při dalších setkáních, hrách a pracovních aktivitách a při společné pomoci lidem v nouzi. Letní tábor je „startovní čarou“, která je pro dosažení tohoto cíle nezbytná. Druhým, neméně důležitým cílem, je pak možnost zážitku „bytí v přírodě“, který podle nás současné mladé generaci velmi chybí. Velký důraz klademe na vytváření přátelských vztahů a zdravých sociálních vazeb.

Cíle projektu

Nabídnout dětem a dospívající mládeži možnosti aktivního trávení volného času mimo území hl. města Prahy a snažit se tak účinně minimalizovat rizika spojená se sociálně patologickými jevy, směřovat děti a mládež k většímu uvědomění si vlastního lidství, aby se tak stávaly příkladem lidem okolo sebe a prohloubily svůj vztah k sobě navzájem, k přírodě, k práci a vzdělání, poskytnout neorganizované mládeži z Prahy přátelské prostředí, které napomůže při řešení jejich problémů ve škole a doma na základě křesťanských hodnot a které nepomine se skončením tábora, ale bude podpořeno během roku dalšími námi pořádanými akcemi.

Projekt byl plánován pro věkovou skupinu 12-19 let. Cítíme, že v tomto období se formují ta nejdůležitější životní rozhodnutí mladého člověka a v současné nabídce letních táborů a aktivit je této věkové kategorii věnována nedostatečná pozornost (většina prázdninových pobytů je zaměřena na věkovou kategorii do 15 let).

Popis projektu

„Hlavou dolů“ byl čtrnáctidenní zážitkový pobyt pro starší mládež, který se konal v podsadových stanech na Folbrechtově louce u obce Raspenava. Etapová hra provedla účastníky smyšleným příběhem, který nabízel kromě fyzicky náročných aktivit, prověřujících kondici a zručnost účastníků, také spoustu zábavy a příležitostí kreativně se realizovat a dozvědět se něco o sobě, o vztazích a ochraně přírody v psychologicko-sociálních hrách a duchovních zastaveních.

Táborový příběh

Táborový příběh tentokrát začal již informacemi o táboře, které jsme rozesílali v půlce června. Byla to informace o výhře zájezdu na Fidži s leteckou společností Statek airlines. Součástí byla i letenka s časy a místy odjezdu na tábor. Nízkonákladová společnost nechala na cestujících, aby si přinesli vlastní kyslíkové masky. Účastníci dostali jednoduchý návod, jak takovou masku vyrobit, ale většina i tak popustila uzdu fantazii. Bylo vidět, že si je každý schopen ze sebe udělat srandu, proto seznamování při nástupu do „letadla“ první táborový večer probíhalo ve velmi uvolněné atmosféře.

Příjezd do Raspenavy a celý první den byl organizován jako provoz na letišti. Od vlaku je doprovázely letušky, na tábořišti je vítal kapitán letu, táborová pravidla byla podána formou Provozního řádu letiště Raspenava. Vzhledem k vytrvalému dešti a varování na možnost povodní jsme tábořiště nezabydlovali, i účastníci byli celý den v letadle a tudíž si vybalovali pouze nejn nutnější věci. Před večerkou vydal kapitán letadla varování na možné turbulence, všichni se museli usadit na svá místa. Při průletu bouřkou do letadla uhořel blesk a motory

zachvátily plameny. Letadlo se stalo neovladatelným a i přes veškerou snahu pilotů nebylo možné udržet letadlo ve vzduchu. Naštěstí byt smrt obcházela kolem, strážní andělé při nás stáli a všichni pád letadla přežili.

Ocitli jsme se v neznámé krajině. Bez vybavení, bez zásob. Na snídani jsme ještě v troskách letadla našli nějaké potraviny, ale vyhlídky nebyly růžové. V následujících několika dnech si účastníci měli

možnost vyzkoušet přežití v divočině. Úspěšně se jim podařilo získat vodu z větve břízy nebo kořínků bylin, naučili se lovit zvěř oštěpem, vyrábět sklopné pasti nebo rozdělat a udržet oheň.

Po třech dnech, kdy už nám začaly docházet zdroje obživy a naděje na záchranu se zmenšovala, jsme se rozhodli pro prozkoumání širšího okolí v naději, že najdeme stopy nějaké civilizace. Perfektní příležitost naučit se pracovat s podrobnými mapami pro orientační běže.

Jelikož jsme v troskách našli i jeden záchranný člun a počasí tomu přálo, naplánovali jsme trasu tak, aby bylo nutné překonat nedaleký rybník. Když už bylo rozhodnuto, že se vrátíme do tábora, protože ani ve vzdálenějším okolí nebylo nic nalezeno, si bystřejší účastníci všimli, že nás celou dobu z protějšího břehu pozoruje skupinka tří domorodců. S obavami jsme se k nim přiblížili, ale nedokázali jsme s nimi navázat kontakt. Do tábora jsme se vraceli s nadějí, že tu nejsme sami a s obavami, co kdyby to byli kanibalové. Všichni si oddechli, když druhý den ráno přišli domorodci v mírové náladě. Táborníci zjistili, že není jednoduché domluvit se s kulturou tolik odlišnou od naší.

Poté, co je domorodý kmen přijal za takřka vlastní, se od kmenových lovců dozvěděli, že jejich ohnivý pták dopadl několik dní cesty odtud. Nebylo nad čím dlouho uvažovat – záchranáři budou určitě pátrat po vraku letadla. Před tak dlouhou cestou bude ale dobré stavit se u šamana pro dobrou radu a vyprosít si přízeň bohů.

Jednotlivé týmy si sbalili nejnnutnější věci a vydaly se za nadějí na návrat. Po dvou dnech putování ve vytrvalém dešti konečně vrak objevily. Na místě je ovšem nečekali záchranáři, ale pouze poblázněný vědátor, který jen opakoval, že bez nich nikam nepůjde. Nakonec se jim podařilo

přesvědčit jej, aby s nimi odešel na tábořiště. Tam mu daly najíst a napít teplého čaje, což ho uklidnilo natolik, že jim pověděl svůj příběh: převážel koaly, aby je vrátil do volné přírody. Byl univerzitní vědec zkoumající možnosti příjmu vody skrz potravu, ale jeho výzkum měl být zneužit pro vojenské účely, proto s nimi prchl. Zkušení táborníci mu okamžitě vyrobili pasti a pomohli vystopovat rozutíkané medvídky (plyšové koaly). Po hodině anatomie jim pak za vědcovy asistence vyoperovali čip, který sloužil k lokalizaci koal. Je ten lokalizační čip opravdu tak nebezpečný, nebo je klíčem k záchraně? Než stačili najít společný postup, byli obklíčeni maskovaným, po zuby ozbrojeným, komandem. Hledalo koaly. Následující den bylo úkolem porazit ho. V sázce bylo hodně: nejen život koal a účastníků, ale i slib, že se dostanou zpět do civilizace, pokud zvítězí. Dvě hry, ve kterých měli poměřit síly, vymýšlelo

komando a druhé dvě táborníci. Bohužel ozbrojenci neunesli tíhu porážky, a tak místo splnění slibu unesli 4 zajatce do doby, než jim zbytek tábora vydá koaly. Naštěstí zasáhl domorodý bojovník, kterému se podařilo zajatce nejen osvobodit, ale společně dokázali sehnat důležité předměty k vrtulníku komanda. Začal závod o čas, kdy se táborníci snažili dosáhnout vrtulníku dříve než ozbrojenci,

Přípravy na odlet

odletět a vrátit se domů. Převaha táborníků byla obrovská a dobytí poslední bašty, kterou komando hájilo, netrvalo ani deset minut. Pak už zbývalo jen doběhnout na heliport na Skalním hradě, vylézt do vrtulníku a zavřít jej, nalít palivo, zprovoznit vysílačku a vzlétnout. Euforie, která zachvátila všechny, když jsme se za soumraku zvedli na cestu k domovu, byla ohromná. Na letišti v Raspenavě nás pak čekal zástup novinářů a hostina, kterou Statek airlines připravil pro přeživší.

Obsah a průběh projektu v roce 2011

Vývoj aktivit projektu a jejich obsah v průběhu roku

Hlavní část projektu, samotná zážitková akce, se koná během 14 dnů v letním termínu tábora. Příprava projektu nicméně probíhá během celého roku. Hlavní náplní přípravných prací je tvorba a rozvržení táborového programu, výroba nutných rekvizit a kostýmů a příprava veškerého materiálu potřebného pro chod tábora. Čas strávený těmito přípravami se počítá ve stovkách hodin.

S naším týmem organizátorů jsme si zavedli pravidelné společné schůzky každou první středu v měsíci v Praze. Mimoto se konalo nespočet schůzek při řešení dílčích úkolů a přípravě her v rámci užších týmů, které měly na starosti jednotlivé etapy celotáborové hry.

Také proběhly dvě tzv. výjezdní porady do okolí tábořiště, kde jsme dopředu připravovali umístění her v terénu. Letos jsme měli opět výhodu známého tábořiště, z toho důvodu nám při přípravách stačily pouze dva výjezdy.

Spolupráce s médii a ostatními zařízeními, institucemi a organizacemi

Z neziskových organizací úzce spolupracujeme s Farní charitou Praha 1 – Nové město, zejména s projektem Plamen poznání pro lidi v nouzi a lidi bez domova. Během letního pobytu se snažíme i na toto téma s účastníky hovořit během tzv. duchovních zastavení.

Dále také navazujeme spolupráci s Českým ornitologickým spolkem, sdružení statek se také stalo kolektivním členem Českého svazu ochránců přírody.

Co se týče spolupráce s médii, v našem případě se jedná pouze o propagaci našeho letního zážitkového pobytu, kdy jsme šli cestou zveřejňování informací a propagace zejména na internetu, např. přes portál www.detske-tabory.info, www.cesketabory.cz nebo Facebook, což k nám přivedlo několik nových účastníků.

Hodnocení a výsledky

Kritické zhodnocení rozvoje programu, dosažení cílů

Co se podařilo, dosažené cíle

- Příprava programu probíhala opět celý rok, díky víceméně stálému týmu, byla letos příprava velice plynulá, každý přispěl částí, která mu jde nejlépe a výsledek byl, soudě dle nadšení účastníků, perfektní. Podařilo se nám připravit veselý příběh, ve kterém byly jak zábavné scénky, tak obavy o vlastní život.

- Zřejmě snížením věkové hranice na 12 let se nám podařilo oslovit i více mládeže kolem 14 let (nebáli se, že budou ti nejmladší) a tak téměř naplnit táborovou kapacitu, s čímž jsme v minulých dvou letech měli problémy. Snížení věkového průměru o jeden rok přineslo i lehčí práci s účastníky jako celkem – touha hrát si je u mladších účastníků o něco větší. Naopak ale širší věkové rozpětí účastníků kladlo větší nároky při uvádění některých programů.
- Podařilo se nám úspěšně integrovat i jednoho účastníka s mentální retardací. Vyžadoval neustálou péči, ale s týmem zkušených vedoucích, kterým disponujeme, jsme vše zvládli a i účastníky byl přijímán vesměs kladně. Pro všechny, jak účastníky tak vedoucí, byla skvělá zkušenost, že handicap není překážkou.
- Letos jsme na táboře měli pět účastníků z dětského domova Karlovy Vary a Ostrov. Plyšové koaly (táborová rekvizita) nakonec byly poslány po těchto dětech jako dárek mladším dětem do dětského domova.

- Zapojení vedoucích do her bylo přínosné pro sblížení s účastníky, kteří si nejvíce užili hry, ve kterých mohli vedoucí porazit. Například deklasování vedoucích v koulové bitvě na závěrečné cestě všechny náramně motivovalo pro další pochod.

Na čem je naopak potřeba do budoucna pracovat

- Díky slabší „červené niti“ nebylo snadné pro účastníky udržet zapálení pro příběh po celých 14 dní. Ověřili jsme si, že je nutné zařadit každé 2 až 3 dny nějaký větší příběhový zvrát, aby zůstal v paměti.
- Společné duchovní zastavení na začátku každého dne musí dodržovat přestávky, podobně jako vyučovací hodiny ve škole. Pozornost a zájem o téma po 40 minutách rychle klesá. Je nutné zařadit rozmanitější témata i aktivity.
- Vzhledem k neutěšenému stavu louky po tomto roce musíme bohužel hledat nové tábořiště, což si vyžádá podstatně vyšší úsilí při přípravách, především v poznávání okolí nového tábořiště.
- Tento rok jsme rekrutovali 3 vedoucí z nejstarších účastníků, náročným úkolem sehraného týmu bude je přijmout mezi sebe a zapojit je do příprav.
- Ze zpětné vazby vyplynulo, že účastníkům chyběli lušticí hry, které jsme zařadili za celý tábor pouze dvě, pravou šifru ani jednu.

Statistika projektu

Účastníci

Počet účastníků: 27, z toho 5 z Prahy (0 z Prahy 1)

Věkový průměr: 16,6 let.

Počet dívek: 16

Počet chlapců: 11

Náklady na účastníka a den: 274 Kč, z toho potraviny 94 Kč, doprava 31 Kč a ubytování 48 Kč.

Organizátoři

Počet organizátorů: 16 (včetně 3 kuchařek), z toho 8 z Prahy (0 z Prahy 1).

Závěry a doporučení

Letošní tábor hodnotíme opět jako velmi povedený. Vše běželo podle plánu i přes občasnou nepřízeň počasí, atmosféra byla výborná. Organizátoři pracovali kreativně, zodpovědně a samostatně.

Zbývá tedy doufat, že i příští tábor bude stejně povedený a podaří se nám získat více účastníků, což si opět klademe jako jeden z hlavních cílů během příprav následujícího ročníku.

Osoba odpovědná za projekt

Zdeněk Mikeš, tel.: 724 132 659, email: Nacelnik@statek.org